

Aug. 11. 5. 3. 1954.

Vil angripere anerkjenne en HV-mann som soldat?

Spørsmålet aktuelt etter oberst Prans «trusel»

Fra Morgenbladets utsendte medarbeider.

HEMNES, torsdag. — Divisjonssjefen, oberst Aage Prans «beslutning» om å ta 200 gisler i Askim og Mysen etter Heimevernets aksjon, har fremkalt en frisk diskusjon. Oberstens ordre kom ikke engang så langt som til papiret, og det er selvsagt unødvendig å si at både

lensmann og prest og klokker i de to kommuner fortsatt går fri og franke omkring. Men var det — med tanke på en eventuell fremtidig krig — psykologisk riktig på denne måten å antyde at vårt Heimevern ikke oppfyller de befinnelse- og folkeretten stiller en væpnet organisasjon? Og er det nødvendig å legge inn momenter som dette — som minner litt for meget om de tyske metodene under krigen — i en forholdsvis fredelig norsk vinterøvelse?

Til dette er å si at selve meldingen om «beslutningen» som ble gitt helt offisielt var uheldig i formen. Det som forelå var at divisjonssjefen sammen med sine underordnede hadde diskutert hva en eventuell fiende ville kunne finne på av motforholdsregler etter et angrep som det Sønstebygruppen hadde utført onsdag. Divisjonssjefen og hans stab kom til at det var sannsynlig at det ville bli tatt

9

Fort. side 5.

Menneskerettighetene.

På F. N.s generalforsamling har en komite foreslått at det utarbeides ikke en, men to konvensjoner om menneskerettighetene, nemlig en om borgerlige og politiske rettigheter og en annen om sosiale og kulturelle.

Sundheim, A. 11. 5. 3. 1954

11/2/52

gisler, og at det f. eks. ville bli kunngjort at for hver av de egne soldatene som blir drept av geriljasoldater ville et av gislene bli henrettet og ti hus brent.

Opnfatningen som lå til grunn for dette bunner i tvil om hvorvidt en virkelig angriper vil anerkjenne en HV-mann som soldat når han om dagen beveger seg som sivilperson, mens han om natten tar på seg uniform og deltar i gerilja-angrep. Oberst Prans fremholder for Morgenbladet idag at man i denne forbindelse også bør ta opp spørsmålet om denne form for krigføring fra HV-avdelingens side i det hele tatt bør drives.

Hvis ikke hele det okkuperte området er evakuert fullstendig av sivilbefolkningen. Er heimevernsmannen i uniform hele dagen og mobilisert på vanlig måte, er imidlertid saken klar, sier obersten. Men vi har under øvelsen støtt på sivile som går med uniformer i ryggsekken og vi bør vel være oppmerksom på også under våre øvelser at reaksjonen på snikskytteri kan bli ganske skarp. Det er nok å minne om tyskernes fremferd i Jugoslavia under siste krig og her i Norge også for den saks skyld. Jeg tror det ville være gunstig om det ble arrangert en øvelse som helt og holdent tok sikte på studium av gerillakrigens problemer.